

Momsregel kan nödga transportföretag att avskeda personal

Sammanfattning

Ett åkeri inköpte tre skåpbilar till sin verksamhet. När företaget drog av den ingående moms i skattedeklarationen meddelade skattemyndigheten att avdragsförbud rådde för denna typ av fordon i den typen av verksamhet. Bolaget skulle dessutom påföras skattetillägg för oriktiga uppgifter i skattedeklarationen.

Den av Riksskatteverket utfärdade momsregeln om skåpbilar i näringsverksamhet har fått många negativa effekter för företag som använder skåpbilar i sin verksamhet.

Fallet

Transport & Åkeri AB bedriver transportverksamhet i Stockholm och förfogar över ca 20 transportfordon. Företaget använder sig bland annat av mindre transportfordon av typen lätta lastbilar. Denna typ av lastbil kräver endast körkortsbehörighet B, vilket således inte ställer några krav på specialutbildade förare (C-behörighet). Detta är en fördel då chaufförer med C-behörighet blir allt svårare att hitta på arbetsmarknaden.

I samband med att bolaget under våren 2002 köpte in tre nya skåpbilar av märket Mercedes Benz och gjorde avdrag för ingående moms på fordonen i skattedeklarationen hörde skattemyndigheten av sig. Skattemyndigheten ville ha en närmare specifikation av hur moms avseende fordonen hanterats. Trots att lastbilarna enligt sina registreringsbevis benämndes som lastbilar ansåg skattemyndigheten inte att avdragsrätt för moms gällde.

Skattemyndigheten hänvisade till momslagen som säger att en skåpbil som väger under 3500 kg och som inte används för återförsäljning, uthyrning, persontransporter i yrkesmässig trafik, transporter av avlidna eller körkortsutbildning, måste ha en så kallad luftspalt mellan förarhytt och skåpdel för att klassas som lastbil. Det innebär att skåpdel och förarhytt måste utgöras av två separata karosser. Uppfyller skåpbilen inte detta kriterium betraktas den inte som lastbil av skattemyndigheten varför avdrag inte får göras för ingående moms.

Transport & Åkeri AB skrev då ett svarsbrev till skattemyndigheten där man motiverade sitt momsavdrag. Företaget ansåg att de gjort en korrekt tolkning av lagen och att de inte haft något uppsåt att undanhålla skattemyndigheten någon information. Företaget skrev: "Syftet med den begränsade avdragsrätten för personbilar är att schablonmässigt beskatta privat användning av fordon som inköpts för nyttjande i näringsverksamhet. Då vi som affärsdrivande åkeri med relativt stor fordonsflotta inte tillåter privat nyttjande av våra fordon och då dessa ej heller är tillgängliga för våra anställda, anser vi inte att denna schablon bör vara applicerbar på oss. Detta skulle ge orimliga och ologiska konsekvenser inte minst för konkurrenssituationen för såväl fordonstillverkare som åkerier."

Att med momsens schablonbeskatta fordonen för privat användning kontrasterar mot skattemyndighetens regler om bilförmån för anställda. Om privat körning verkligen förelåg skulle respektive förare påföras sådan bilförmån. För denna typ av beskattning krävs dock att skattemyndigheten kan bevisa att fordonen disponeras av förarna. Det kan skattemyndigheten inte göra i detta fall. Men beträffande föreliggande momsregel är bevisbördan förflyttad från skattemyndigheten till Transport & Åkeri AB.

Företaget påpekade även flera andra effekter av att skåpbilarna klassades som personbilar. Företaget skulle, för att undvika moms, kunnat omregistrera fordonen till tunga lastbilar, med onödiga kostnader som följd. En sådan tung lastbil kräver körkortsbehörighet C. De av företagets chaufförer som endast innehade behörighet B skulle då få sägas upp.

Skattemyndigheten beslutade att inte bevilja avdrag för ingående moms samt påförde Transport & Åkeri AB skattetillägg med 20 procent. Myndigheten ställde sig kallsinnig till bolagets invändningar och hänvisade till att avdragsförbudet vid förvärv av personbilar gäller generellt och inte gav utrymme för någon bedömning. Skåpbilarna hade ingen luftspalt och klassades därför som personbilar.

Transport & Åkeri AB överväger nu att sälja tillbaka fordonen till återförsäljaren. Återförsäljaren får sedan registrera om skåpbilarna till tunga lastbilar och sedan sälja tillbaka dem till företaget. Då får avdrag för ingående moms göras. Resultatet blir att de chaufförer som inte har körkortsbehörighet för tung lastbil måste sägas upp.

Företagarombudsmannen har vid flera tillfällen tidigare behandlat företagare som drabbats av denna del i momsdragstiftningen. Den otillåtna momsavdragsrätten är ett stort problem som berör många olika typer av företag genom att öka deras kostnader.

Transport & Åkeri AB heter egentligen något annat. Då företaget avser att driva ärendet vidare anser det anonymitet viktigt för att publicitet i fallet inte skall riskera att berörda instanser inledningsvis får en motvillig inställning till företaget.

Företagarombudsmannens bedömning

Företagarombudsmannen är en privat grupp som inom ramen för Stiftelsen Den Nya Valfärden verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige.

- *Effekterna av Riksskatteverkets momsregler beträffande lastbilar i näringsverksamhet är absurda, säger Företagarombudsmannen. Reglerna får konsekvenser för konkurrenssituationen för såväl åkerier som fordonstillverkare. De får konsekvenser för miljön och trafiken. De får konsekvenser för chaufförer som inte har behörighet för tung lastbil. De får negativa konsekvenser för alla företag som använder skåpbilar i sin verksamhet.*
- *Företagarombudsmannen menar att i konsekvensens namn måste samma avdragsrätt gälla för ett transportföretag som använder lastbilarna i sin näringsverksamhet som för de företag där fordonen används för återförsäljning, uthyrning, persontransporter i yrkesmässig trafik, transporter av avlidna eller körkortsutbildning.*

Fakta

Lagen om Mervärdesskatt stadgar följande:

”För personbil som inköpts eller förhyrts för andra ändamål än återförsäljning, uthyrning, persontransporter i yrkesmässig trafik, transporter av avlidna eller körkortsutbildning, får avdrag av moms inte ske på inköpet av bilen. Som personbil förstås även lastbil med skåpkarosseri, om fordonets totalvikt är högst 3500 kg. Som personbil räknas inte sådan lastbil där lastbilens förarhytt är en separat karosserienhet. Med separat karosserienhet förstås att fordonet är konstruerat så att det finns en luftspalt mellan förarhytten och skåpet.”